

MŪSŪ LIETUVA

NR. 17 (2271) SEMANARIO 1994 RUGSĖJIS - ŠEŠEMBRO 15 D. - R. Inácio 671, V. Zelina - 03142-001 SÃO PAULO, SP - Tel:63.59.75

PAGRINDINIS RŪPESTIS – TAUTA

Išlikimo klausimus sprendžiant, dažnai rékiantys dienos įvykiai, aktualijos, įvairūs populiarumai nejučiomis prasi-veržia į priekį – klausimėliai nustumia didžiausius klausimus, plūšama dėl vai-sių pamirštant vaismedžio šaknis.

Po kovo 11-tosios džiaugsmų, per-galės, ilgai laukto vilčių išsipildymo Lietuvai reikėjo telkti pačias geriausias pajėgas nepriklausomybei įgyvendinti, įtvirtinti, užsienio politikai nustatyti, pairusiemis ekonominiams reikalams tvarkyti – spręsti šimtus įvairiausių ir būtiniausių klausimų. Išsivystė toks darbymetis, į kurio sūkurį pateko ne tik vadovaujančios, bet ir papildomos eilinės pajėgos, įskaitant ir geranoriš-ką išėiviją. Pastaroji, išskyrus finansi-nę paramą, po nelabai sėkmingų ban-dymų tiesioginiu būdu talkinti ar kaip kitaip prisidėti, dėl pilietybės bei tur-to gražinimo įstatymų, pasijuto lyg būtų atiduota globai bėgančio laiko, kuris paprastai gana lengvai išsprendžia išnykimo ir tuo pačiu įvairių pretenzi-jų klausimus. Ir vis dėlto, nepaisant to išskyrimo bei ne visada tiesių ir aiš-kių Lietuvos vyriausybės pažadų, išėiviai senu įpratimu drauge su visa kita patriotine tautos ainija ir toliau pergy-veha valstybinių reikalų nesėkmes, įvai-riais politiniais klausimais rašo savo spaudoje, suvažiavimų nutarimais ban-do įtaigoti valdžią, ieško būdų, kaip bendradarbiauti nepažeidžiant savo įsi-tikinimų, kurių išėiviai reikėtų ieškoti tautiniame sąmoningume. Ir taip abie-jose Atlanto pusėse dėmesys yra nukry-pęs į Lietuvą kaip valstybę, kurios ne-priklausomybė, nėra abejonės, yra gyvy-binės reikšmės tautos išlikimui.

Tačiau istoriniai pavyzdžiai rodo, kad tauta gali egzistuoti ir be savos valstybės, Dėl nesugebėjimo tvarkytis arba dėl kokių kitų vidinių negerovių valstybė sugriūva ar būna okupacijų bei karų sugriauta – o žiūrėk – po kiek laiko ir vėl atsistato. Bet jei išnyksta tauta, ji nebeprisikelia, ji dingsta. Šitas likiminis dėsnis neturėtų būti užmirš-tas besirūpinant Lietuvos ateitimi, taip-gi jau ir šiandien dedant tai ateičiai pamatus. Šalia kone kasdieninių aimanų dėl sunkių ekonominių painiavų, ryškių nepriteklių ir dažnai niekinių re-zultatų prorečiais pasigirsta balsų ir apie tautos atgimimą, lygiagretingam su nepriklausomybės įtvirtinimu. Bet tai, bent jau šiuo metu, daugiau pana-

Šią vasarą D. Britanijoje ir Lietuvoje vyko Pasaulio lietuvių jauniko kongresas. Šis didysis ren-ginys primena kita plataus masto renginį, būtent šv. Tėvo Jono-Pauliaus II susitikimą su Lietu-vos jaunimu 1993 m. vasara. Ši nuotrauka primena šv. Tėvo dėmesį Lietuvos jaunimui.

šu į balsą tyruose. Susidaro ispūdis, kad tautos atgimimo sąvoka ne visiems pakankamai suprantama. O jei šiek tiek ji ir suvokiama, tai stumiami į šalį, nes pilnas kraštas "daug svarbesnių" problemų. Tokia linkmė rūpesčius dar labiau pagilina ir klausimą, kokią Lie-tuvą kuriame, paverčia pagrįsta nuoga-s-tavimu. Kylančios abejonės stabdo po-zityvų darbą. Dar bis tartum stovima kryžkelėje ir nesusitariama, kuriuo ke-liu pasukti. Gal dar ir įžvalgos į Lietuvą ne vienodos: kas ji, tauta ar valstybė, ar abi kartu? Kai kam gali atrodyti, kad toks klausimas – tai tik skirstymas savaiame suprantamos visumos atskiro-mis dalimis. Iš tikrųjų tai iškelia lengvai regimi tikrovės pokrypiai, reikalaujan-tys ir atskirų aptarimų. Matomi ir jaučia-mi tautai žalingi smūgiai: abejingumas moraliniams principams, pavojingas gimstamumo mažėjimas, išėivijos nu-tautimo didėjimas, negimusių kūdikių žudymas, naujų "tėvynių" ieškojimas. Išėivijoje pradėta Lietuvos pilietybe rūpintis daugiau, negu tautiniu išlikimu. Užtat pajėgos turėtų jau būti tikrai ne-beblaškamos, o sutelktos į gyvybinius taškus, kad dėl mūsų pačių klystkelių tauta nebūtų pasmerkta lėtai mirčiai.

LIETUVOJE

Isteigtas naujas bankas

Rugpiūčio 16 d. buvo pasirašyta sutartis, įsteigianti Lietuvos plėtotės banką. Sutartį pasirašė Lietuvos vy-riausybės finansų ministeris Edvardas Vilkelis ir Europos rekonsrukcijos ir plėtros (ERVB) direktorius David Hexter. LVB tikslas, kaip aiškinama "Lietuvos aide" (rugp. 17), yra "tiks-lingai nukreipti kreditinius išteklius", ko nepajėgia dabartiniai komerciniai bankai. Lietuvos vyriausybei priklausys 64% akcijų, o ERVB 36%. Lie-tuva prisidės duodama patalpas bei 2 milijonus JAV dolerių (iš Švedijos skirto \$28,5 milijonų JAV dolerių kredito). Vėliau kapitalas bus papil-domas iš biudžeto.

Numatyta finansuoti maisto apdir-bimo, medžio apdirbimo pramonės, įvairius tyrimus bei labdarą. Plėtotės bankai jau veikia Latvijoje ir Estijoje. Šie bankai steigiami pagal Šiaurės ta-rybos priimtą Baltijos kraštų investi-cijų programą, kurios tikslas yra ga-rantuoti privačių vidutinio dydžio bei smulkių įmonių plėtros skatinimą.

SEMANARIO

MŪSŲ LIETUVA

JORNAL CULTURAL "NOSSA LITUÂNIA"

Rua Inácio, 671 – Vila Zelina
03142-001 SÃO PAULO – SP. – BRASIL
Diretor Resp. VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial – Fone: 63-5975

Metinė prenumerata Brazilijoje: R\$. 5,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS: R\$. 8,00
Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą: R\$. 0,35
Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija tvarko savo nuožiūra.
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos ir leidėjų nuomonę.
Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti PETRAS RUKŠYS vardu.

Atskiro numerio kaina R\$. 0,25
Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.
Į tolimus kraštus: 75 Dol.
Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS: R\$. 7,00

Sausra pakenkė derliui

RFE/RL pranešimu, šiais metais visuose Baltijos kraštuose javų derlius bus mažesnis. Praeitais metais buvo 5.77 milijonai tonų, šiemet dėl sausros ir sumažinto sėjimo numatoma tik 3,2 milijonai tonų. Lietuvoje derliaus bus tik 2 milijonai tonų (pernai buvo 2.7 milijonai tonų).

"Lietuvos aidas" (rugp.16) rašo, jog dėl sausros nukentėjo visos žemės ūkio kultūros, o ypač vasariniai javai. Apie 70.000 hektarų javų dėl sausros visiškai žuvo. Pusę derliaus jau nupjovus, žemdirbiai nepatenkinti siūlomomis grūdų supirkimo kainomis, kurios nėra nepadengtų jų auginimo išlaidų. Todėl kol kas grūdų neparduoda, pila į sandėlius. Kai kur bus sunku apsirūpinti vasarinių javų ir kitų kultūrų sėklomis, o jas gavus teks sėti išdžiūvusioje nuo sausros žemėje.

Nusikaltimai mažėja
bet kils nedarbas

Lietuvos vidaus reikalų ministerija praneša, kad per septynis šių metų mėnesius Lietuvoje įvyko 17,1% mažiau nusikaltimų, negu praėjusiais metais per tą patį laikotarpį, rašo ELTA. Teisėsaugos tarnyba išaiškino 513 daugiau nusikaltimų, negu pernai per tą laikotarpį, t.y. 42,6% visų nusikaltimų. Latvijoje išaiškinta 27,1%, Estijoje – 23%. Pasak vidaus reikalų ministro R. Vaitiekūno, buvo išaiškinama daugiau visų nusikaltimų, išskyrus vagystes iš sandėlių, parduotuvių ir kitų prekybos taškų.

ETA skelbia Statistikos departamento duomenis, rodančius, kad birželio mėnesį iš trijų Baltijos kraštų Lietuvoje infliacija buvo didžiausia – 2,1% (Latvijoje buvo 2%, Estijoje tik 0,7%).

Minimalus darbo užmokestis Lietuvoje buvo 14 JAV dolerių (Latvijoje \$40.11, Estijoje \$22.82).

Lietuvos darbo birža numato, jog antrąjį šių metų pusmetį pakils ieškančių darbo nedarbančių žmonių skaičius, į darbo biržas jų kreipsis 2.6 karto daugiau, negu metų pradžioje. Jų gali būti net 166.700 (rugpiūčio 1 d. užsiregistravusių buvo apie 58.000). Numatoma, kad pradėjus veikti bankroto įstatymui, dėl įmonių roto įstatymui, dėl įmonių bankroto 34.000 žmonių praras darbus, o dėl grupinio darbuotojų atleidimo 30.300 gali tapti nedarbančiais.

Saukimas į karinę tarnybą

"Lietuvos ryto" pranešimu, balandžio 5 d. prasidėjo naujokų šaukimas į būtinąją karinę tarnybą visuose Lietuvos teritoriniuose gynybos štabuose. Planuojama pašaukti iki 3.500 devyniolikmečių. "Tokiam vaikinų skaičiui pakaks aprangos, maisto, tačiau jau dabar žinoma, kad trūks ginkluotės ir ryšių priemonių. Kas trečias pašauktas jaunuolis tarnaus "Geležinio vilko" lauko kariuomenės brigadoje, kas ketvirtas – vidaus tarnybos kariuomenėje, kas šeštas – Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, kiti – karinėse jūrų ir oro pajėgose, padaliniuose, aptarnaujančiuose puskarininkių ir krašto apsaugos mokyklas" – rašo "LR". Asmenys, vengiantys būtiniosios karinės tarnybos, gali būti traukiami į teismą ir nubausti 1)6 litų bauda.

Nedarbas Lietuvoje

Kaip rašo "Lietuvos rytas" (balandžio 5), balandžio pradžioje Lietuvoje įregistruota 68.002 nedarbančių piliečių. Skaičius padidėjęs 884 nuo praei-

to mėnesio. Į vieną laisvą darbo vietą pretenduoja apie 21 ieškantys darbo. Buv. darbo biržos generalinis direktorius E. Tyla pasakė, kad, Statistikos departamento duomenimis, per pastaruosius trejus metus gamybos apimtys Lietuvoje sumažėjo 60%, ir "būtų naivu tikėtis, kad nedarbo lygis šalyje yra toks, kaip teigiama – 3,2%. Pasak jo, ūkio restruktūrizavimas paveikė daug dirbančių, kaip ir merdėjančiose mašinų gamybos ir elektronikos įmonėse. Statistikon nepakliūva jų tikras skaičius, nes netekusieji darbu nebesiregistruoja bedarbiais dėl patirtų nemalonumų ir beviltiškos būklės, o dar įvairiose įmonėse darbininkams suteiktos "neapmokamos atostogos".

Pagalba tremtiniams

ELTOS pranešimu, prezidentas Algirdas Brazauskas teigė per Lietuvos radiją (birželio 14 d.), jog "Lietuva niekada nepamirš trėmimo aukų". Vilniuje planuojama suremontuoti keletą namų buvusiam kariniame miestelyje ir kitais metais laikinai apgyvendinti 150-170 šeimų, grįžtančių iš tremties. Jo nuomone, yra valdžios ir visų gyventojų rūpestis jiems sudaryti kuo geresnes gyvenimo sąlygas. Jis taipgi sakė, kad tremiantis socialinės apsaugos ministerijos nutarimu, persikėlimo į Lietuvą išlaidos bus finansuojamos, bus mokamos vienkartinės pašalpos ir padedama susirasti darbą, finansuojama 50% savarankiško verslo sukūrimo bei išlaikomos socialinės globos įstaigos. Tam numatyta skirti daugiau kaip milijoną litų. Tremtinių grįžimo fondui leista išnuomoti pastatą Vilniuje, kur turėtų būti įsteigti senelių namai.

Vilniaus arkiv. J. A. Bačkio nuomone, beveik visi lietuviai esą apkrikštyti, tačiau praktikuojančių katalikų miestuose tėra vos 15%.

Kun. Kazimieras Simaitis, buv. Šv. Antano parapijos Detroite klebonas, šį pavasarį grįžo nuolatiniam gyvenimui į Lietuvą.

Telšiuose, Respublikos g. 18, atidarytas katalikiškas knygynas. Jame prekiaujama periodine spauda, maldaknygėmis, katekizmais, knygomis, įvairiais bažnytiniais reikmenimis, paveikslais.

Geriausią šventinę dovana: UŽSAKYKITE "MŪSŲ LIETUVA"

GIMINĖMS – DRAUGAMS – PAŽĪSTAMIEMS

Šią brangią dovaną jie prisimins visus metus

FABRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarga-chuvas de todos os tipos para
homens, senhoras e crianças

Mini-sombrinhas tipo Italiano e Alemão

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barrados, 104 – V. Prudente

Fone: 215-80.32 Res. 274-1886

Dainų šventės savaitė sostinėje

Tai buvo ne vien dainų, tautinių šokių, muzikos šventė. Tai buvo didžioji tautos šventė išjudinusi ir visą Lietuvą, ir jos išeiviją

(Tęsinys iš praeito nr.)

Tautiniai šokiai

Savaitę vainikavo du didieji renginiai: šeštadienį tautinių šokių šventė "Žalgirio" stadione (šokių dienos meno vadovė Laima Kisielienė, išeivijoje – Rita Karasiejienė), o sekmadienį – dainų šventė Vingio parke (dainų dienos meno vadovas ir vyr. dirigentas Petras Bingelis, išeivijoje – Dalia Skrinskaitė-Viskontienė).

Šokių dienos programos turinys – buvome, esame, būsimė. Tą "Esame" vos nesugriovė... lietus. Rytą, 10 v., kai buvo numatyta antroji generalinė repeticija, lijo, programą teko atšaukti. Įvyko panašiai kaip prieš 70 metų, kai lietus plaupė ir šventę prisiejo atidėti. Dabar dangus to "esame" pasigailėjo, lietus liovėsi.

Stadionas pilnut pilnutėlis ir vilniečių, ir suvažiavusių iš visos Lietuvos, kitų pasaulio šalelių. Netoli stadiono stovėjo keli juodi, žvilgantys automobiliai. Vienas – su prezidento vėliavėle. Ant stiebelio kažkas užkabino labai gražų, meniškai nupintą lauko gėlių vainiką. Pro tribūnas ateina... V. Landsbergis su žmona, apsilvilkusia tautiniais drabužiais, žiūrovų pasitinkami ilgais plojimais. Prieš mane sėdi didelio, sunkaus stoto žilagalvėlės. Jos kalba jau kita, ne lietuvių kalba. Tik jausmas, kraujo tvinksnis atvedė jas iš tolimiausių kampelių į saulės svielinamas, lietaus prausiamas tribūnas, į buitį, atsilikusią, neįprastą. Nulėmė noras pažiūrėti, pamatyti, išgirsti.

Senovės Lietuva

Vejoje "Saulės giesmė" – senovės Lietuvos atgarsiai

(muz. V. Bartulio, pastatymas L. Kisielienės, D. Žičkuvienės). Lengvai, lengvai ateina merginos, apsigobusios plevėsujančiomis skraistėmis, šokamos apie aukurą. Labai gražūs deriniai, šokio piešiniai – kelia, žadina saulę. Ir iškilmingai, oriai atnešama ugnis, įsiliepsnoja aukuras. Tai pradžią pradžia, šaknys. O toliau – dalis, pavadinta "Supyniau pynimą", kuri atskleidė mūsų šokio istoriją.

Pirmas scenoje šoktas lietuviškas šokis "Aguonėlė" (J. Švedo harmonizuota liaudies daina, J. Čepaitės kompozicija). Ją šoka ir jos kūrėjai, puoselėtojai (tarp jų – pirmosios šokių šventės, įvykusios Kaune 1937 m., vadovė A. Šlekienė, sugrįžusi iš Sibiro. Pynime – ir moterų šokių fondo brangakmenis, pelnęs apdovanojimus tarptautiniuose konkursuose, pakerėjęs Paryžiaus, Londono (1933, 1938) žiūrovus. Tai "Blezdingėlė", kupina švelnumo, santūrumo, taurumo.

Šokėjų gretos

Derama vieta skiriama vaikams, šokusiems "Noriu miego", "Vėdarą" ir "Šiaudų batų" (S. Einikytės kompozicijos), J. Lingio kūrybai, pavadintai "Amžių vėjai". "Raitelių dainoj" (muz. B. Kutavičiaus) atjojo dvylika raitelių. Žirgai, žirgeliai! Visokio plauko, tarp jų obuolmušis... "Džigūną" (J. Švedo muzika, A. Gražulienės pastatymas) vyrai šoka taip, kad net pamanai – ne tokie jau mes iš kelmo spirti, paliege, ištižę...

Dalis, pavadinta "Šoks šeimyna šokinį", pradėta "Linealais" (liaudies muzika ir žodžiai, pastatymas A. Rapkevičienės, V. Verkulienės). Mė-

lynžiedžio šokį šoka nuome tuotos, stuomeningos moterys skrybėliuoti pagyvenę vyrai vaikai, teigte teigdami: šta aš, broliukas, sesė, mama, tėtis, močiutė. Visi, visi kartu dirbame, džiaugiamės, šokame. Kokia prasmė!

"Tėviškės pastogėje"

Toliau dalis "Tėviškės pastogėj", kurią šoko lietuviai, atvažiavę iš JAV, Kanados, Argentinos, Australijos, Lenkijos (apie 400). Pamatęs juos, neišlaikė, pravirko dangus, gal iš džiaugsmo, gal iš gaudulio... Bet neilgai, netrukus vėl nusiblaivė. Paskutinius šokius sušoko be lietaus, linksmai, pakiliai. Iš eilės šokta "Oi, motinėle, svečiai atvažiavo" (muz. K. V. Banaičio, pastatymas R. Karasiejienės), "Pasiutpolkė" (muz. J. Švedo, pastatymas J. Lingio, R. Karasiejienės), "Pradės aušrelė aušti" (liaudies muzika, pastatymas G. Breichmanienės), "Putinėlis" (muz. B. Mūro, pastatymas G. Breichmanienės), "Per girią girelę" (muz. V. Strolios, pastatymas J. Matulaitienės), "Vakaruškos" (muz. L. Stuko, pastatymas J. Matulaitienės), "Ketvirtainis" (muz. J. Gaižausko, pastatymas M. Vaitulevičiūtės, R. Karasiejienės), "Audėjėlė" (muz. A. Balčiūno, pastatymas J. Lingio, R. Karasiejienės), "Aštuonnytis" (muz. J. Švedo, pastatymas J. Lingio, R. Karasiejienės).

Šventė baigta dalimi, pavadinta "Subatvakaris", kurią atliko visi kartu. Paskutinis dalies šokis "Suktinis". O kaip jis sukosi! Kokia judesio vienvė, koks spalvų mirgėjimas, keičiantis tūkstantinėm eilėm per visą stadiono veją. Nuostabu, neaprašoma! Atrodė, pagautos stebuklingo mirgė-

jimo, judesių ritmo, atsiplėš nuo žemės tribūnos, pakils į orą – su tom visom žilagalvėm senučiukėm... Plojimai, plojimai, plojimai. O vejoj sukasi ir iš čia, iš namų, ir iš pasaulio kampelių. Viešpatie, kokia tu graži, didelė – Lietuva!

Žygis Vilniaus gatvėmis

Dainų šventė Vilniuje prasiėjo eisena iš Katedros aikštės. Be jos, eisenos, ji būtų lyg pilis be bokštų...

Prie senosios varpinės delegacijos rikiavosi pagal abėcėlę, išsirangė kolonos. Jos pajudėjo lygiai 15 v., sutrimitavus "Trimitui". Priekyje – šventės ugnis, katedroje pašventinta vėliava, šventės vadovai, už jų pirmieji, kauniečiai, 1924-siais supė šventės lopšį, budėję prie jo. Per visą Gedimino prospektą ir toliau daugybė besišypsančių, mojančių, sveikinančių, ypač nuoširdžiai užsienio lietuvių delegacijas (iš kai kur jų vos po kelis – laikykitės!). Kolonos sustoja prie buvusių Saugumo rūmų, ten padeda gėlių.

Toliau Sierakausko gatve į kalną. O saulė svilinte svilina. Bet pelesiškės dainuoja "Pelesos žali sodai, žali jovareliai". Neprarasdami amo, dainuoja ir Toronto "Gintaro" šokėjai, JAV lietuviai dalija vaikam saldinius. Kiek džiaugsmo! Ėjo, ėjo Lietuva kelias valandas, kol lygiai 18 v. ji visa jau buvo Vingyje. Šventės šaukiniais – "Lietuviais esame mes gimę" – paskelbiama paskutinio renginio pradžia.

(Bus daugiau)

• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savo tautos gynėjai

KAIP ILGAI GALIOS POTSDAMO SUTARIMAS?

Sajungininkų konferencija įvykusi Potsdame 1945 m. liepos 17 - rugpiūčio 2 d.d. paliko bairius skaudulius Europoje. Tais klausimais rašo ne tik labiausiai nuskriausti lietuviai, bet ir Stalino pasiūlymu apdovanoti lenkai.

Alfons Klafkowski knygą "The Potsdam Agreement", išleistą "Polish Scientific Publishers" Varšuvoje, anglų k. išvertė Aleksander Trop-Krynski. Išleista 1963 m.

Joje rašoma, kad diplomatai ne visada taupo žodžius. Potsdamo konferencijoje pasakyta 408.000 žodžių. Jaltos konferencijoje 220.000 žodžių. Korėjos taikos pasitarimuose 120 milijonų žodžių. Tas ir panašias konferencijas išspausdinus, išeitų 680 tomų, kiekviename po 400 puslapių. Lentynose užimtų 12 metrų. Norintieji greitai susipažinti su tokiais istoriniais įrašais garsajuostėse turėtų klausytis 1 metus, 3 mėnesius ir 9 dienas kasdien po 24 valandas (16).

JAV užsienio reikalų ministeris Byrnes 1946 m. rugsėjo 6 d. dešimtis sykių kartojė "Potsdamo susitarimą", kurio JAV pasiruošusios laikytis dėl nusiginklavimo ir reparacijų (53).

JAV prezidentas Trumanas, grįžęs iš Potsdamo konferencijos, 1945 m. rugpiūčio 8 d. pareiškęs, esą remiantis JAV konstitucija ją pripažinti be JAV senato pritarimo negalima (109).

1950 m. gen. Lucius D. Clay, buvęs JAV okupuotos Vokietijos dalies valdytojas, pareiškęs kad amerikiečiams neįmanoma laikytis Potsdamo susitarimų (112)

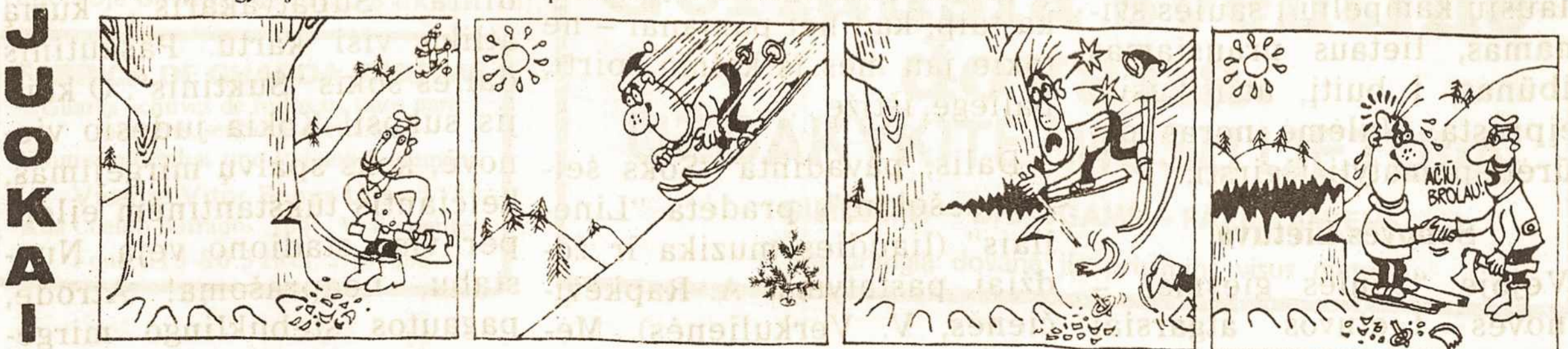
Churchil'is apie Potsdamo konferenciją yra pareiškęs, kad laikinoji Lenkijos vyriausybė buvęs karštas partneris, veikęs virš būtinų lygybės reikalavimų. Yra keletas lenkų savybių, kurių jie neapvaldo ir keletas klaidų, kurių jie niekad neišvengia (123-124).

Potsdamo sutarimu buvusi Vokietijos dalis nelaikoma Sovietų Sąjungos okupuota Vokietijos dalimi (171). Sajungininkų sutarimu pakeičiama okupacinė padėtis (183).

Kaip ilgai galios Potsdamo sutarimas? Tokia knygos šeštojo skyriaus antraštė. Esą Potsdamo sutarimas yra legaliai siastantis aktas, bet jis neįpareigoja visų dalyvių jo laikytis (295). Potsdamo sutarimą priėmė užsienio reikalų ministrai. Lenkai komentaruose taria, kad Potsdamo sutarimą reikia spręsti pagal dienos sąlygas (296). Lietuvių pasisakymas Potsdamo sutarimo reikalu buvo paskelbtas VLIKo ir kitų.

VILNIUS – LIETUVA: Dainų ir šokių šventėje dalyvauja Brazilijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkė ANA VERA TATARŪNIENĖ

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMO

REZOLIUCIJA

Anykščiai

1994 m. liepos 1-4 d.d.

Pasaulio lietuvių bendruomenės kraštų atstovų suvažiavimas nutaria:

Prašyti Lietuvos Respublikos Seimą ir Vyriausybę:

1. Įstatymu įtvirtinti prigimtinę lietuvių pilietybės teisę nepaisant to, kur lietuvis gimęs arba gyvena. Visiems lietuviams ir jų palikuonims, nepaisant to, kodėl ir kaip jis atsidūrė už Lietuvos ribų, turi būti pripažinta Lietuvos pilietybė. Pratęsti pažymų išdavimo laiką bent vieneriais metais.

2. Įstatymais laiduoti visiems lietuviams ir jų palikuonims gyvenantiems už Lietuvos ribų, neteisėtai atimtos nuosavybės gražinimą, bei lygias balsavimo teises.

3. Visokeriopai remti lietuvių grįžimą į Lietuvą, nesvarbu iš kokios šalies grįžtama.

Kasmet numatyti lėšas valstybės biudžete tremtinių grįžimo programai vykdyti.

1995 m. valstybės biudžete numatyti grįžtančių tremtinių:

3.1. Aprūpinimo būtais programai įgyvendinti – 250 – ties butų statybai – 17,5 mln. litų.

3.2. Socialinės programos priemonių finansavimui (įdarbinimo programai, lie-

tuvių kalbos kursams, persikėlimui, įsikūrimui ir t.t.) – 2 mln. lt.

4. Tarpvalstybiniais susitarimais išspręsti lietuvių įvažiavimą be vizų, gyvenamojo ploto privatizavimo ir pensijų klausimus, tuos dalykus derinant su atitinkamų kraštų Lietuvių bendruomene.

5. Įteisinti Lietuvos Respublikos Seime du pasaulio lietuvių bendruomenės atstovus – Seimo narius ir vieną atstovą Lietuvos Respublikos Vyriausybėje.

6. Rekomenduoti regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentui:

6.1. Parengti visuotinę užsienio lietuvių rėmimo programą, derinant ją su Pasaulio lietuvių bendruomenės kraštais.

6.2. Parengti ir patvirtinti lietuviškų mokymo įstaigų kūrimo užsienyje koncepcijas lietuviams gyvenantiems atninėse žemėse, buvusios SSSR šalyse, Rytų Europoje ir Vakarų pasaulyje.

6.3 Parengti lietuvių kultūros (informacijos, turizmo, verslo) visuomeninių centrų užsienyje kūrimo programą, derinant ją su PLB ir jos kraštų bendruomenėmis bei Lietuvos visuomeninėmis kultūros organizacijomis.

6.4. Numatyti šių programų finansavimą iš 1995 m. valstybės biudžeto, numatant jame konkrečią materialinę paramą bendruomenių nariams, daugiausia nuveikusiems lietuvių labui.

7. Palaikyti Lietuvos visuomenės ir užsienio lietuvių atstovų siūlymą įsteigti Lietuvos sostinėje Vilniuje Tautos namus, visuomeninį lietuvių kultūros tradicijas saugantį ir plėtojantį centrą.

Priimti Tautos namų įstatymą, laiduojantį Tautos namų idėjos įgyvendinimo ilgalaikę programą, bei valstybinę paramą tautinės kultūros draugijoms ir sąjungoms.

8. Steigiant Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybas tuose kraštuose, kur yra lietuvių bendruomenės, panaudoti ilgametę jų darbuotojų patirtį ir pagalbą.

9. Suteikti platesnes galimybes Lietuvos ir užsienio lietuvių jaunimui stažuotis diplomatinėse tarnybose.

PLB kraštų atstovų suvažiavimas dėkoja visiems, kurie padeda užsienio lie-

tuviams, ragina visas kraštų bendruomenes tarp užsienio lietuviams skleisti lietuvių kultūros centrų užsienyje ir Tautos namų steigimo Vilniuje idėją.

Atskiroji nutartis "dėl H. Manto paminklo"

PLB kraštų atstovų suvažiavimas prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybės kreiptis į Karaliaučiaus (Kaliningrado) srities administraciją išsaugoti Herkaus Manto paminklą.

Atskiroji nutartis "Dėl tremtinio statuso apibrėžimo"

Tremtinio statusas turi būti pripažįstamas grįžtantiems:

1. tremtiniams, politiniams kaliniams, rezistentams, pasitraukusiems iš Lietuvos nuo represijų;

2. jų vaikams ir vaikaičiams, nepriklausomai nuo jų gimimo laiko, gimimo ir dabartinės gyvenamosios vietos už Lietuvos ribų.

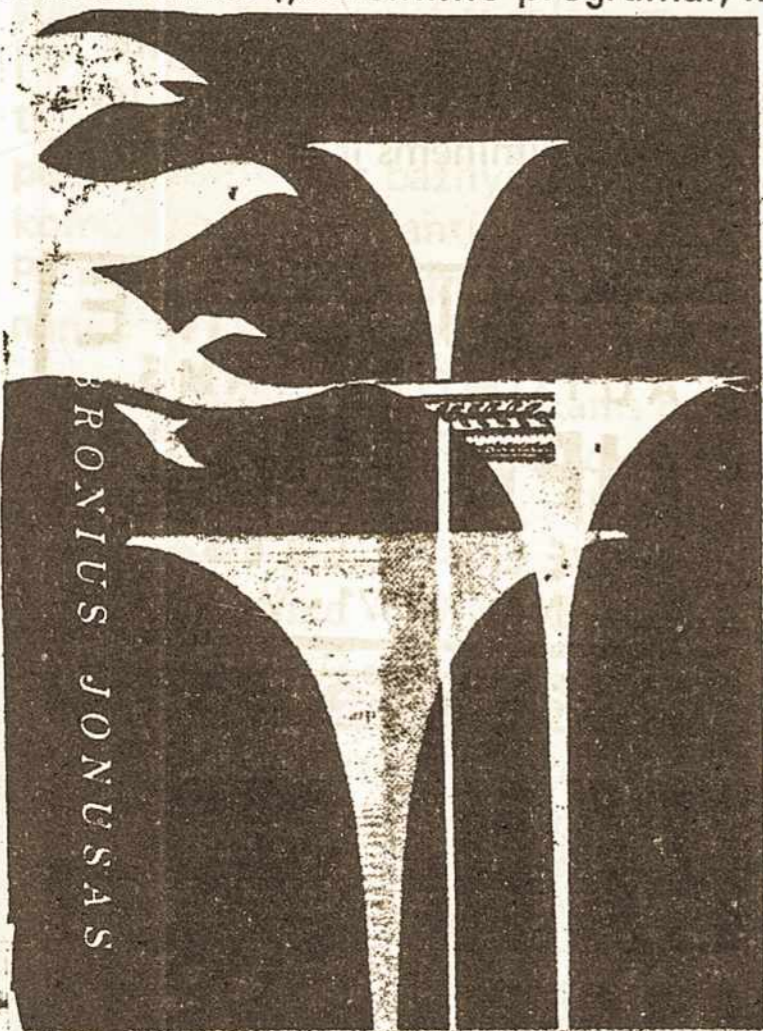
Pagrindiniai dokumentai, reikalingi tremtinio statusui pripažinti: tremtiniams, politiniams kaliniams, rezistentams, pasitraukusiems iš Lietuvos dėl represijų – kompetetingų valstybinių institucijų archyvinis pažyma apie reabilitaciją arba nustatyta tvarka jai prilygstantys dokumentai; jų vaikams ir vaikaičiams – aukščiau išvardinti dokumentai, įrodantys tėvų ar senelių tremtinio statusą bei giminystės ryšį liudijantys dokumentai (gimimo liudijimas, dokumentai apie pavardės pasikeitimą).

Lietuvos Vyskupų konferencijai

Daugelyje šalių, kur lietuvių bendruomenės yra itin negausios, lietuvių išlaikymo veikla būriasi apie lietuviškas katalikų parapijas, buvo remiama ir skatinama lietuvių kunigų. Nerimaudami dėl lietuviškų parapijų užsienyje nykimo, kreipėmės į Lietuvos Vyskupų konferenciją, prašydami skirti lietuvių kunigus į parapijas kuriose jie yra labiausiai reikalingi ir laukiami; visų pirma Brazilijoje, Karaliaučiaus krašte, Ukrainoje, Rusijoje, Latvijoje.

Prašome ir tolesnio Jūsų nuolatinio dėmesio lietuvių sielovados reikalams atskirtose nuo Tėvynės ir Lietuvos vyskupijų lietuvių katalikų parapijoms.

PLB kraštų atstovų suvažiavimas

GAUDŽIA TRIMITAI
DVYLIKA LIETUVIŠKŲ MARŠŲ

STUTTGART'O PUČIAMŲJŲ ORKESTRAS
DIRIGUOJA BRONIUS JONUŠAS

Juoatelė gaunama V. Zelinos parapijoje

CIRURGIŲ DENTISTŲ
DANTŲ GYDYTOJA

DRA. SIMONE LAUCIS PINTO

PÇA. REPUBLICA LITUANA 48 S/04

TEL: 63.83.49 V. ZELINA

HORA MARCADA

CLINICA GERAL - CIRURGIA

ORTODONTIA (APARELHOS)

CRIANÇAS E ADULTOS

VENDE-SE

LOTE NA LITUANIA
OTIMO LUGAR

Falar com Alex ou Geny

Tel.: 887-64.23

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMO 1994 m. LIEPOS 1 - 3 D.D. ANYKŠČIUOSE

NUOSTATOS

1. Pasaulio lietuvių bendruomenė nuo pat jos įsikūrimo 1946 m. birželio 14 d. nesieja savęs su jokia politine partija ar judėjimu ir siekia tik bendrą tautai tikslų. Visą laiką PLB gynė lietuvių tautos teisę į valstybingumą ir vietą pasaulio tautų bendrijoje. Atkūrus Lietuvos valstybingumą, dalis PLB uždavinių ir veiklos formų keičiasi, tačiau, pripažindami, jog lietuviai gyvena ir gyvens ne tik Lietuvoje, privalome išlaikyti pasaulyje gyvenančių lietuvių jungties — Pasaulio lietuvių bendruomenės — struktūrų tęstinumą.

2. Žmoniškumas, tautiškumas ir pilietiškumas — neatskiriamos sąvokos. Todėl Lietuvos valstybė privalo ypatingą dėmesį ir globą teikti tautos dvasinei ir kultūrinei saviraiškai, tradicijoms, pripažindama tai individo ir valstybės išlikimo garantu, rūpintis Lietuvoje ir pasaulyje esančiomis lietuvių bendruomenėmis, neiškirdama nei vienos iš dvasinės Lietuvos tautiškumo ir valstybingumo erdvės.

3. Teisinga valstybės politika svetur pasaulyje gyvenančių lietuvių atsilgimui turi būti subrandinta pačioje tautoje, jos visuomeninėse sąrangose, sutvirtinta įstatymais, teisingai vykdoma valstybinėse institucijose ir palaikoma visuomenės dorovinių bei pilietinių nuostatų.

4. Suvažiavimas patvirtina, jog dabartinės PLB valdybės veikla atitinka svarbiausius PLB tikslus ir uždavinius, iš kurių svarbesniuojau naujomis aplinkybėmis tampa informacijos apie Lietuvos valstybę, jos kultūros sklaidimas, lietuvių tautos autoriteto palaikymas pasaulyje, tarpininkavimas Lietuvos tarptautiniams interesams visuomeniniame lygyje.

• Auka bei talka lietuviškajai spaudai — parama savajai tautai.

MŪSŲ MIRUSIEJI

A. A. BOLESLOVAS TUBELIS

mirė šių metų rugpiūčio mėn. 25 dieną.

Velionis buvo gimęs 1910 m. sausio 7 dieną Kamajų kaime, Rokiškio apskrityje. Brazilijon atvyko 1929 m. Vedė Vicentiną Baliūnaitę 1931 metais ir apsigyveno V. Anastazijoj. Vicentina mirė 1993 m. gruodžio 14 d.

1935 metais Tubelių šeima persikėlė gyventi į Moinho Velho, kur turėjo batų dirbtuvę ir krautuvę.

Tubeliai augino sūnus Vinčą ir Antaną bei dukrą Rožę (mirė 1992 m.). Šeimoje dar auklėjo Vicentiną dvi dukterėčias ir tris sūnėnus.

Tubelių namuose veikė Moinho Velho lietuviška mokyklėlė, vėliau pavadinta kun. Vlodo Mikalausko S.J. vardu. Ten būdavo lietuviškos pamokos, susirinkimai ir jaunimo pabendravimai. Tokiu būdu Tubeliai prisidėjo prie lietuviškos veiklos išlaikymo.

Boleslovas Tubelis priklausė Brazilijos Lietuvių sąjungai ir yra buvęs valdybos narys. Tubelių vaikai pasiekė aukšto mokslo ir užima iškilias vietas savo profesijoj. Vincas Tubelis baigė teisės mokslus, yra advokatas, S. Paulo estado valdžios prokuroras ir dabartinis Lietuvos garbės konsulas Brazilijoj. Antanas Tubelis baigė agronomijos mokslus, specializavosi užsienyje ir dabar yra Botucatu universiteto agronomijos fakulteto profesorius. Duktė a.a. Rožė buvo mokytoja.

Išėjęs į pensiją a.a. B. Tubelis gyveno Guarujá ir paskui Campo Limpo mieste.

Liūdesyje liko sūnus Vincas ir Antanas, mairčios Irene ir Viktorija, žentas Manoel Lopes ir anūikai Silvia, Kazys, Patricija, Eglė, Paula, Leonardo (Vincos vaikai); Paulius Darius ir Monika (Antano vaikai); Wagner, Luciana ir Joyce (Rožės vaikai).

Ilsekis ramybėje, mielas tautietis.

• Daugiausia tie peikia, kurie mažiausiai veikia

Halina Mošinkienė

LIŪDESIO IR SUSIMĄSTYMO VALANDĖLĖS

Viešpatie, gailestingumo Dieve, pasigailėk sielų, kurios apleido šią ašarų žemę.

Ne kartą, bet vis dažniau tenka susimąstyti ties įvykiais kurie negailestingai retina mūsų bendruomenę Brazilijoje.

Advokato Vinco Tubelio šeimai teko šiais metais liūdesio prietema. Pirmą netektis buvo sesutės Rožytės — teko pažinti ją dar mergaitę moksleivę, dalyvavo šokių ansamblyje, lankė lietuvių kalbos pamokas. Buvo labai graži ir mieli mergaitė. Praėjus keletai mėnesių atsisveikino ir su Mamyte, kuri po ilgų negalavimų užmigo Viešpatyje.

Ir dabar, rugpiūčio m. 27 d. užgėso ir Tėvelis Balys Tubelis. Dabar liko šeimos du broliai ir jų šeimos.

Juos visus pažinojau nuo seniau, kai jų namuose būdavo lietuvių kalbos pamokos p. J. Kaseliūno, kuriose ir man tekdavo pasireikšti. Tubelių visa šeima visada dalyvaudavo įvairiuose lietuviškuose viešuose rengimuose. Prisidėdavo prie ruošos įvairių suvažiavimų ir kongresų, priimdavo iš kitų kraštų atvykusius atstovus išsivijos lietuvių.

Rėmė lietuvių spaudą ir lietuvišką mokyklą. Kaip patriotai auklėjo tėvai šeimą tautiniai ir religiniai susipratusiai inteligentais. Tuo pavyzdžiu ir sūnus p. Vincas vedęs Ireną Jurgelevičiūtę auklėja savo gausią šeimą — garbė jiems.

Tuo pačiu reiškiau gilią užuojautą abiem sūnams su šeimomis A. A. tėvelio netekus, giminėms ir jų draugams.

PARDUODAM E
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĒLIAVĒLES
RUA INACIO 671 - V. ZELINA

KALBĖK LIETUVIŠKAI!
CURSO LITUANO

POR CORRESPONDÊNCIA F: 635.975

TARPTAUTINIS TAUTINIŲ ŠOKIŲ FESTIVALIS

Rugpiūčio 15 – 30 dienomis, Praia Grande valsčiuje, prie jūros vyko tarptautinis tautinių šokių festivalis. Miesto valdyba surengė šį festivalį norėdama pagyvinti turizmą pajūryje. Festivalyje dalyvavo šokėjų grupės iš 13 valstybių. Iš Europos buvo grupės iš Prancūzijos, Italijos, Lenkijos, Kroatijos, Jugoslavijos, Portugalijos, Makedonijos, Šveicarijos ir Lietuvos. Lietuvos šokėjų grupė buvo iš mažamečių 10 – 15 metų amžiaus. Jauniausia buvo Eglė Lasauskaitė 10 metų. Kiti šokėjai: Jieva Albičiūtė 12 m., Milda Lasauskaitė 12 m., Dovilė Balčiūnaitė 12 m., Miglė Mekšrūnaitė 13 m., Paulius Adomaitis 12 m., Andrius Bursokas 12 m., Lukas Janauskas 12 m., Nerijus Šiaulys 12 m., Marius Akucevičius 13 m., Adomas Pekš 15 m. Kanklininkės: Dalė Janušaitytė 17 m. ir Vita Brazaitė 15 m., Birbynės: Rimas Sajauskas 17 m. ir Egidijus Žukauskas 17 m.. Skrabalai – Paulius Čižinauskas. Šokių grupės vadovė buvo mokytoja Birutė Brazdžiūtė ir jai talkininkavo Rūta Dabašinskaitė ir Dalė Janušaitytė. Vertėju buvo Donatas Škimas.

Per dvi savaites užtrukusį festivalį tautinių šokių grupės pasirodė įvairiose pajūrio vietovėse. Festivalio užbaiginis pasirodymas buvo prie pajūrio V. Guglielmina vietovėje. Susirinko keletas tūkstančių žmonių. Mūsų jauni šokėjai ypač gražiai pašoko. Tai buvo šeštadienį rugpiūčio 27 dieną.

Sekmadienį, kun. Petro Rukšio pastangomis, mūsų šokėjai galėjo atvykti į V. Zeliną. Čia jaunimas dalyvavo lietuviškose pamaldose. Prieš mišias grupė pašoko priešais bažnyčią pirmajai komunijai besiruošiantiems vaikams. Po mišių grupė šoko priešais jaunimo namus lietuviškai publikai.

Mūsų šokėjai pašoko vaikams pritaikytus šokius. Labai įdomūs šokiai buvo "Piemenėlių žaidimai", šokis su klumpėmis ir "gaidys", kurio vaidmenį meistriškai atliko Andrius Bursokas. Kiek teko stebėti kitų tautų šokių grupes, jos atrodė daugiau mėgėjų vienetai. Mūsų maži šokėjai atrodė beveik profesionalinio lygio, taip gražiai ir me-

VAIKŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIS "NEMUNĖLIS" iš Kauno pasirodo V. Zelinoj prie jaunimo namų šokdami su klumpėmis
Nuotr. P. Rukšio

niškai šokdami. Mūsų mažųjų šokiai daug ką sujaudino net iki ašarų, šokėjai susilaukė daug ovacijų ir plojimų. Šokėjams iš Lietuvos buvo proga truputį pabendrauti su mūsų jaunimu: mišiose ir pasirodyme dalyvavo daug uniformuotų skautų.

Kun. Juozas Šeškevičius svečiams ir mūsų jaunimui surengė skanius pietus Lietuvos terasoje. Čia dalyvavo taip pat ir Lietuvos moterų krepšinio rinkti-

nės atstovai – vadovai Aleksas Makula- vičius, Vytautas Paulauskas, Saulė Rasa Brazauskienė ir Konstantinas Medvedas. Juos į v. Zeliną atvežė Stasys Kilčiauskas, kuris rūpinosi krepšininke per visą jų viešnagę Brazilijoje.

Šokėjų kelionę autobusu į S. Paulo finansavo Lietuvių Sąjunga- Aliança Brazilijoje. Šokėjai ir visa S. Paulo lietuvių kolonija širdingai dėkoja Sąjungai ir jos pirmininkui Algimantui Saldžiui.

"NEMUNĖLIO" ANSAMBLIO STRUMENTISTAI: kanklininkės Vita Brazaitė ir Dalė Janušaitytė, su skrabalais Paulius Čižinauskas ir birbynininkai Rimas Sajauskas ir Egidijus Žukauskas

LITUANIKOJ

NUOMUOJAMI

KAMBARIAI – APARTAMENTAI

Lituanikoj galite praleisti atostogas ar savaitgalius labai pigiom kainom.

Skambinti V. Tumui: 274-24.96

ar V. Bacevičiui: 63.93.43

DR. LUIS DE CARVALHO

KALINAUSKAS

ADVOGADO

R. dos ESTUDANTES 15, 6° and. conj.62

Fone: 177-35.48

AULAS DE LITUANO

NA CASA DA JUVENTUDE

VILA ZELINA

serão ministradas por Lucia J. Butrimavičius ás sextas feiras de 20:00 até 21:30 hs.

MŪSŲ ŽINIOS

IŠVYKA Į LITUANIKĄ

Per Brazilijos respublikos tautos šventę įvyko šv. Juozapo bendruomenės surengta išvyka į Lituaniką. Išvyko 3 autobusai iš V. Zelinos. Tai sudarė 130 keleivių ir dar beveik kita tiek žmonių važiavo savo priemonėmis. Pietums buvo parduota 200 bilietų. Taigi buvo didelis žmonių suvažiavimas.

Oras buvo išimtinai gražus. Mišioms Lituanikos koplyčion susirinko daug žmonių ir ne visi tilpo koplyčioje. Mišias atnašavo kun. Juozas Šeškevičius ir kun. Petras Rukšys. Čia buvo paminėta Brazilijos respublikos paskelbimo diena ir taip pat Šiluvos Marijos šventė ir kartu Lietuvos Tautos šventė.

Po mišių a. a. kun. Felikso Jukausko pelenai buvo nunešti į darželį, kur yra paminklas ir kur palaidoti kiti mūsų kolonijos nariai. Kun. Juozas Šeškevičius palaimino laidojimo vietą ir užkasė urną su pelenais.

Kun. Juozas su šeiminkėmis paruošė įvairių valgių gardžius pietus. Visi buvo patenkinti lietuviškais valgiais. Po pietų, prieš išvykstant, dar buvo kavutė su pyragais.

Visi buvo patenkinti šia gražia išvyka ir klausia, kada bus kitas panašus piknikas Lituanikoje.

ŠV. JUOZAPO L.R.K. BENDRUOMENĖ

Praeitą sekmadienį lietuviškos mišios buvo po pietų ir taip bus kas antrą mėnesį pirmąjį sekmadienį.

Po mišių Jaunimo Namuose buvo šv.

Šio "ML" numerio

GARBĖS LEIDĖJA
SALOMĖ NARUŠIENĖ

a. a. vyro STEPO 8-tų mirties metinių proga (IX. 8 d.)
Širdingai dėkojame mielai ML-vos skaitytojai už paramą, spaudai ir pagarbiai prisimename a. a. Stepą Narušį.

Redakcija ir Administracija

FESTA DA PRIMAVERA PAVASARIO ŠVENTĖ LITUANIKOJ

Spalio (Outubro) 16 dieną

AUTOBUSAS IŠVYKS IŠ V. ZELINOS 7:00 VAL. =

BILIETAI PAS V. TATARŪNIENĘ Tel: 63.73.44

Juozapo Liet. Kat. Bendruomenės susirinkimas. Pradžioje BLB-nės pirmininkė Vera Tatarūnienė kalbėjo apie savo kelionę po Lietuvą ir dalyvavimą šokių šventėje ir PLB-nių atstovų suvažiavime.

Šv. Juozapo bendruomenė atspausdino naujas nario korteles, kurios buvo pristatytos susirinkusiems ir buvo pradėtas naujas narių surašymas su naujomis nario kortelėmis. Buvo nustatytas simbolinis nario mokestis vieno real vertėje. Per šį susirinkimą virš 30 asmenų gavo naujas nario korteles.

Kviečiame visus parapiečius ir bendrai kolonijos lietuvius įsirašyti į šv.

Juozapo R.L.K. bendruomenę ir atsiminti nario korteles klebonijoj.

Sekantis šv. Juozapo bendruomenės susirinkimas bus lapkričio mėn. pirmą sekmadienį po popietinių lietuviškų mišių 15:00 val.

GRIŽTA MOKYTOJAUTI

LUCIJA JODELYTĖ BUTRIMAVIČIENĖ, po daugelio metų pertraukos, grįžta vėl mokytojauti valdiškoje mokykloje. Dėl šios priežasties nebegalės dėstyti lietuvių kalbą pirmadienio vakarais, bet pamokos nukeliamos į penktadienio vakarą nuo 20:00 iki 21:30 val.

metinė „MŪSŲ LIETUVOS“

SPAUDOS ŠVENTĖ

Spalio (Outubro) 23 dieną

MIŠIOS 11:00 VALANDĄ, UŽ SPAUDOS DARBUOTOJUS

PIETŪS 12:30 VALANDĄ

VILA ZELINOJE – JAUNIMO NAMUOSE

VISI DALYVAUKIME IR SAVO SPAUDĄ PAREMKIME

ALP(LKA)1815

LIETUVOS NACIONALINĖ
MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA